

Historien aviser IPCCs CO₂-effekt

Ole Henrik Ellestad*

Hubert Lamb var verdens ledende klimaforsker og satte standarden for studier av naturens dominerende klimavariasjoner. Men han ble isolert og oversett av miljøene som fikk alle bevilgningene basert på sine svært utilstrekkelige CO₂-beregningsmodeller.

Lambs observasjoner og konklusjoner står fjellstøtt også i dag og er ytterligere bekreftet: Klodens klima varierer naturlig også i dekadiske og hundreårige sykluser. Å finne årsaken til disse er langt viktigere enn beregninger av en svak CO₂-effekt. Om noen år, sannsynligvis bare noen få, vil kaldere, naturlige sykluser vise Lambs storhet som vitenskapsmann: Observasjoner trumfer modeller – ikke omvendt.

Hubert Lamb var verdens ledende klimaforsker
Professor Hubert Horace Lamb (1913-1997) var meteorolog og regnes som en pioner for den systematiske, empiriske klimaforskningen om naturlige variasjoners dominerende betydning. Han publiserte viktige observasjoner fra store deler av verden. Alt i 1939 kom en av hans første artikler om 'Rekonstruksjon av klimaet i Norge'. Oppvarmingen etter Den lille istid var så markant i Arktis og øvrige verden med flere topper (1875, 1940, 2007), at omkvedet i 1930-årene var *klimaforbedring* – før utslipp av CO₂ kunne ha betydning.

I 1972 etablerte Lamb senteret «Climate Research Unit» (CRU) ved University of East Anglia, Norwich, UK. I minnetalen ved hans død hyllet senterets daværende leder, professor Trevor Davis, Lamb som verdens ledende klimatolog i sin tid. I 2006 sto Lambs navn på en liste over de 100 viktigste verdens-endrende oppdagelser fra engelske universiteter for å ha etablert systematisk klimavitenskap. Paradoksalt nok har hans syn om dominerende naturlige variasjoner basert på observasjoner og manglende effekt fra varierende CO₂ også blitt snudd på hodet til modellberegnet CO₂-effekt uten naturlige bidrag. (Se [primært](#) også [her](#).) Hva bidro han med?

Stabilt klima, CO₂-effekt eller naturlige variasjoner
I Lambs tid var den rådende oppfatning blant meteorologer at klima var noenlunde stabilt innen de ulike klimasoner, men med betydelige, kortvarige variasjoner og væreffekter og et element av kaos slik Edward Lorenz uttalte i 1960-årene. Vesten prioriterte å forstå og spå været ved beregninger

basert på Wilhelm Bjerknes grunnleggende atmosfærefysikk, fremfor klimaforskning. Sovjet prioriterte klima. Sibir «tinte» jo opp også i 1920-1930-årene.

Samtidig var man klar over at «drivhusgasser» i atmosfæren absorberte (J. Tyndall 1859-1865, S. Arrhenius 1896/1906) og emitterte (Schwartzchild 1906) stråling. Tyndall og Knut Ångström, etter hvert også Arrhenius, påpekte at vanndamp var den dominerende drivhusgass som bidro til å etablere et regionalt klima. Økning av CO₂ ut over 200 milliontedeler (ppm) ga liten [tilleggseffekt](#), ([logaritmisk effekt](#)). Artikler om CO₂-effekten ble oftest aktualisert i varmere perioder som Callenders arbeider fra 1938. Hver gang ble betydningen nedtonet ut ifra teori og empiri.

I 1955 arrangerte legendariske John von Neumann en klimakonferanse ved Princeton med alle ledende meteorologer som deltagere. Kun ett foredrag handlet om stråling der CO₂ ble kort nevnt (Richard Lindzen). I mine lærebøker fra 1960-årene sto det om drivhuseffekten at vanndamp er en meget kraftig drivhusgass, mens CO₂ er en svak drivhusgass (Walter Moore, Physical Chemistry, 1962).

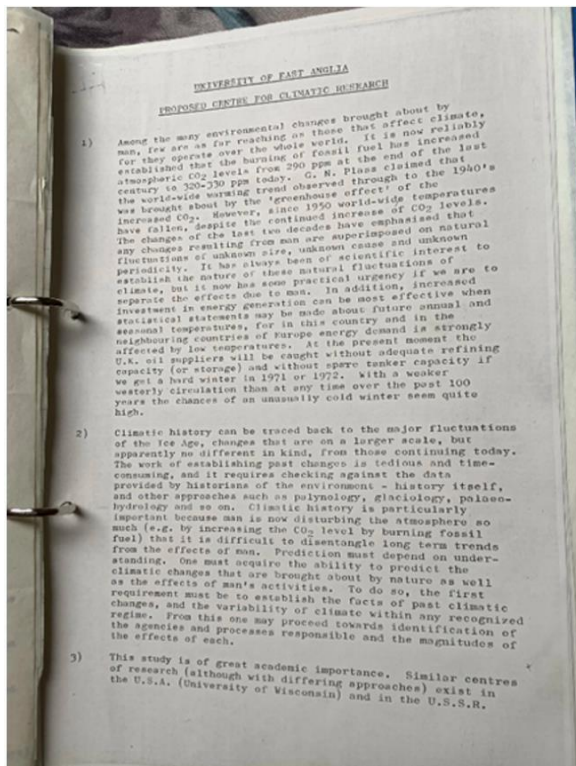
Med økende bruk av fossilt brensel kom nye innspill (Club of Rome, FN mfl.) om mulig oppvarming med indikasjoner fra de første svært enkle modeller i 1960-årene (S. Manabe et al. 1964, 1967) til tross for at temperaturen da var tydelig redusert fra 1940. Frykten for en ny istid var påtagelig (WMO, myndigheter, media).

Lamb hadde støtte fra Igor Kjøppens, en av tidenes største meteorologer, studier om klodens 32 ulike klimasoner (oppdatert av Geiger) som viste store klimaforskjeller basert på breddegrad (sol), avstand til kyst, høyde over havet, årstider og forhold i hav og atmosfære som [varierer periodisk](#).

Lambs søknad om klimasenter

Jeg kom over en faksimile (kilde Tim Osborn, CRU, se nedenfor) av en side av Lambs søknad om instituttetablering tilbake i 1970. Lambs

begrunnelse reflekterer datidens vitenskapelige status presentert av samtidens høyt respekterte professor innen klimavitenskapen.

Under pkt.1 skriver han: «G. N. Plass har hevdet i flere arbeider (fra 1956) at en verdensomspennende oppvarmingstrend etter siste istid frem til 1940-årene skyldtes 'drivhuseffekt' fra økende CO₂. Imidlertid, siden 1950 har temperaturer over hele verden falt til tross for kontinuerlig økning av CO₂-nivået. Forandringene de to siste tiår har vist at ethvert menneskeskapt bidrag er overlagret naturlige fluktusjoner av ukjent størrelse, ukjent årsak og ukjent periodisitet. Det har alltid vært vitenskapelig interesse for å forstå disse naturlige klimavariasjonene, men nå haster det hvis vi skal skille dem fra menneskeskapte effekter».

Han påpeker videre at å forstå klima krever studier opp gjennom historien innen en rekke fagområder. Prediksjoner må bygge på kunnskap om naturen, fakta over tidligere klimavariasjoner og mulige menneskeskapte bidrag. Vitenskapelig sett en uangripelig begrunnelse. Men oversett av FNs klimapanel (IPCC) i 1988. For en politisk organisasjon som skulle finansiere hjelpetiltak ved ekstremvær passet det bedre å satse på hypotesen om at klima var stabilt og at endringer og ekstremvær var menneskeskapte. Dermed ble IPCCs mandat begrenset til menneskeskapte bidrag. Beregningsmodeller ble prioritert til tross for enorm kompleksitet og stor usikkerhet som ikke omtales av IPCC.

Lamb's frustrasjon

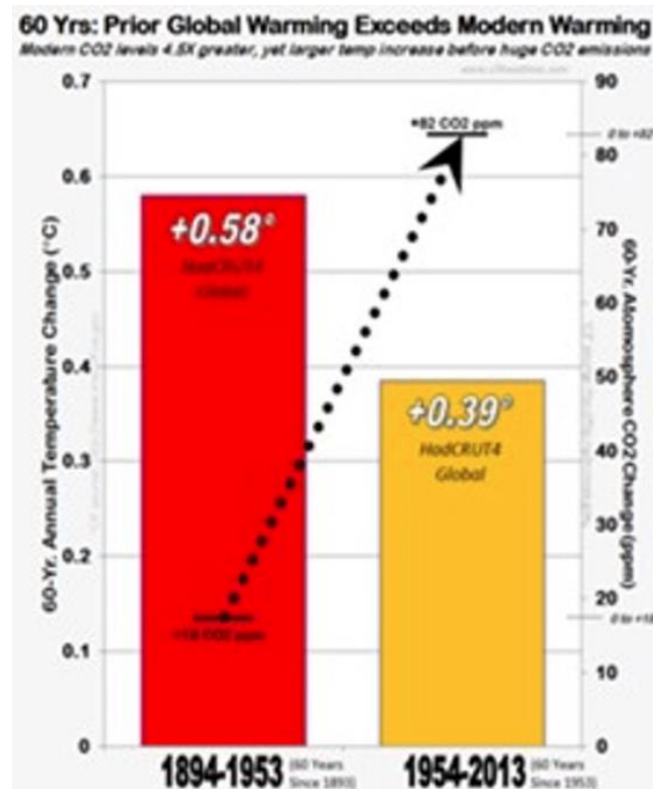
Lamb møtte mye motstand og ble «fanget» mellom Met Office dogme om stabilt klima og CO₂-hypotesen. USA med Rockefeller Foundation bidro med noe finansiering, men det var store problemer. Han gikk av i 1978. Hans forskningsdirektør fra 1975, Tom Wigley, overtok og hadde frem til han gikk av i 1993 stor 'suksess' med sin vinkling mot beregningsmodeller og den globale temperaturserien HadCRU (sammen med Met's Hadley Center). I instituttets storhetstid i 1990-årene var kun studium av treinger beholdt av naturlige variasjoner.

Lamb var da lite å se ved instituttet, men fortsatte sine studier til sin død i 1997. Ut over vitenskapelige artikler forfattet han 7 bøker om ulike naturlige klimavariasjoner, bl.a: Changing Climate (1966), Climate: Present, Past and Future (1972), Climate History and the Future (1977), Climate History and the Modern World (1982), også om stormer i Nord-Atlanteren (1991).

De varme 1930-årene

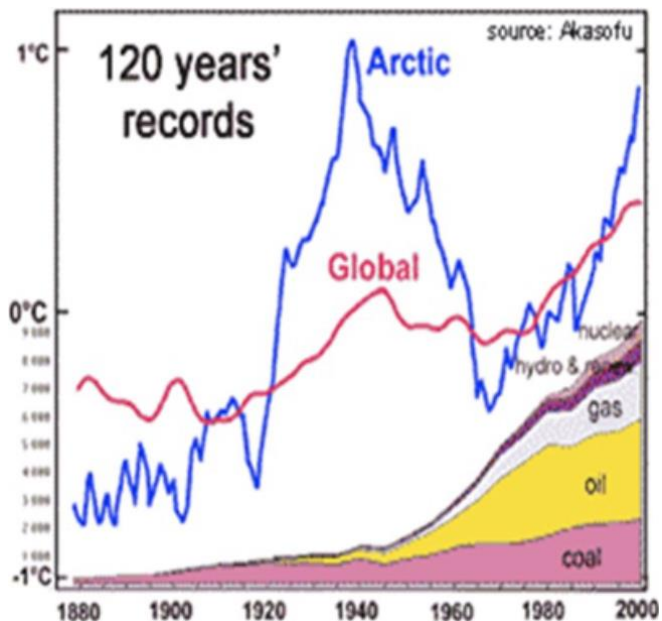
Lamb hadde selv opplevd oppvarmingen fra 1915-45 som del av naturlige prosesser etter Den lille istid (1600-1850) med topper også rundt 1875 og 1940, hendelser som ikke kunne ha sammenheng med de små økte CO₂-utslipp. Lamb mente andre, naturlige klimafaktorer ville ha tre ganger så sterk effekt som CO₂-økningen.

Første Figur viser at i 60-års perioden 1894-1953 steg CO₂ bare 18 milliontedeler (ppm) mens temperaturen steg hele 0.58 C.

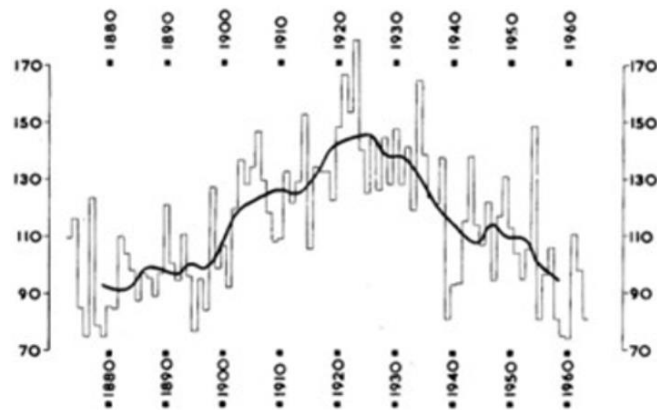

I perioden 1954-2013 steg CO2 hele 82 ppm, men temperaturen bare 0.39 C. Med liten sammenheng mellom CO2-økning og globale temperatur måtte det være noe annet som styrte klima – naturlige variasjoner.

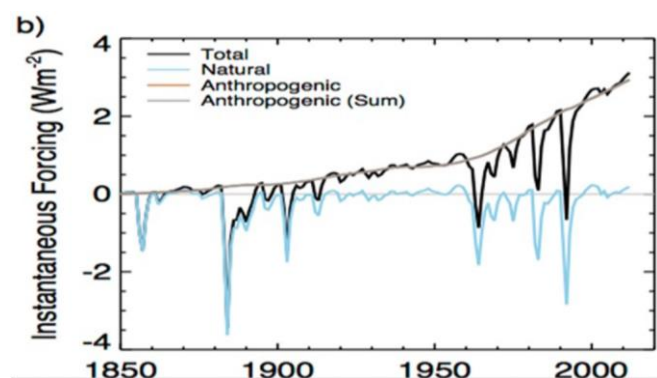
Neste Figur viser temperaturutviklingen i Arktis (blå), global (rød) samt produksjon/utnyttelse av fossilt brensel med tilhørende CO2-utslipp. Det bekrefter Lambs konklusjon til fulle. Da som nå var endringene i Arktis de mest dramatiske (samme naturlige mekanisme). Snart isfritt til Nordpolen rapporterte Pravda i september 1945, gjengitt i en liten notis over 5 spaltelinjer i Dagbladet.

Lamb studerte også vinder, og neste figur viser hans viktige registrering av at varmeperioden hadde sammenheng med markant økning av vestlige vinder i Nord-Europa (NAO). Vinder driver havstrømmer, og Golfstrøm (AMO) ble 2.2 C varmere fra 1915 til 1945 ut ifra målinger utenfor Skottland og Kola fra år 1900, men bidraget er noe forsinket (<https://klimarealistene.com/atlanterhavstrommen-forklarer-klimaendringene-i-nord-atlanteren/>). Vind- og havstrømsvariasjoner med en 60-70-års syklus stemmer med varmeperiodene rundt 1870, 1940 og 2007 og som senere ble funnet flere tusen år tilbake i tid i Arktis (Fauerskov Nielsen 2012).

Til sammenligning viser beregninger fra GISS (Gavin Schmidt 2018) ingen topp rundt 1940 og kun vulkanutbrudd som naturens bidrag (knfr. Lambs vulkanindeks). Modellene var helt uforenlige med observasjonene.

Lambs vitenskapelige 'skjebne'

Et studium forteller tydelig hvordan redaktører opptrådte som 'portvoktere' og søkte å påvirke peer review prosesser og Lambs budskap i retning av FNs holdninger (artikler Nature og UNESCO Courier, september 1973) der [Lamb gikk mot CO2-hypotesen](#) – et [velkjent fenomen omtalt i Climategate](#).

Til tross for hans enestående aksept og metodeutvikler for historiske og empiriske studier ble Lamb frosset ut fra kretsen som dominerte IPCC med sine modellberegninger. Han slapp offentlig utskjelling og hersketeknikker. Hans resultater og syn ble bare bevisst fortrent av IPCC og i samfunnsdebatten, og i noen grad fordreid eller fremstilt tendensiøst og mangelfullt.

Konklusjon

Lambs observasjoner og konklusjoner står fjellstøtt også i dag og er ytterligere bekreftet: Klodens klima varierer naturlig også i dekadiske og hundreårige sykluser. Å finne årsaken til disse er langt viktigere enn beregninger av en svak CO2-effekt. Om noen år, sannsynligvis bare noen få, vil kaldere, naturlige sykluser vise Lambs storhet som vitenskapsmann: Observasjoner trumfer modeller – ikke omvendt.